

afsides liggende Egne til Del, at Befolkningen udenfor disse nu vise saa stor Ihærdighed og Offervillighed for ogsaa at faa Baner igennem deres Opland, ligesom der ogsaa nu tilbydes langt større Ofre for at faa oprettet nye Stationer, end der før Banens Anlæg blev tilbudt for at faa Banen, skønt Afstanden til den nærmeste Station kun er en ringe Del af den Vej, de før Banen havde til deres Handelsplads.

Som Eksempel herpaa kan anføres den i 1907—08 foretagne Omdannelse af Veddum Trinbrædt paa Aalborg—Hadsund Jernbane til Holdeplads. Veddum er en Del af Skelund—Visborg Kommune, som til Anlægget af Banen har ydet 64,400 Kr. og har faaet Station i Skelund, Visborg og Hadsund samt Trinbrædt i Veddum kun 1,5 Kilometer fra Skelund. For at faa dette omdannet til Holdeplads have Beboerne tilskudt 4,000 Kr. foruden fri Jord. Det sidste, der maa anslaas til 2,500 Kr., vil mulig komme ind ved Salg af Byggepladser. De 4,000 Kr. ere kun ydede, fordi Beboerne ere klar over Fordelene ved den nære Beliggenhed af en Station. Skønt de ikke kunne paaregne Salg af Byggegrunde, mene de, at der ved Besparelser i den almindelige Landbrugsdrift skal indvindes dette Beløb foruden det allerede til Banens Anlæg tilsagte Bidrag gennem Amts- og Kommuneskatten, men det sidste Bidrag, der er givet fuldstændig frivilligt, er forholdsvis større end, det første, og det var ikke blevet udredet, hvis ikke Beboerne havde følt, hvilke Fordele de nærmere ved Stationerne liggende Ejendomme havde haft af Banen.

Et andet Eksempel paa, hvilken Betydning den lettere Adgang til Banen tillægges af Landboerne, haves i Torslev Kommune, Dronninglund Herred. Denne Kommune, der har ca. 380 Tdr. Hartkorn og ca. 3½ Million Kr. Ejendomsskyld, havde til Sæbybanen tilsagt 15,000 Kr. Sæbybanen gaar ikke igennem Kommunen, men Hørby Station ligger knap en Fjerdingvej fra Sognegrænsen og for den sydvestlige Del af Sognet ligger Dybvad Station bekvemt, medens deres nærmeste Station tidligere var Frederikshavn og Hjørring, hvortil der var 3 à 4 Mil. Skønt Anlægget af Sæbybanen saaledes utvivlsomt var en stor Lettelse for denne Kommune, forsøgte Sogneraadet dog at undslaa sig ved at yde Bidrag til Banen, og kun ved at der lagdes stærk Pres paa det, gik det med til 15,000 Kr. Anderledes da der blev Tale om en Bane fra Hjørring til Hørby. Sogneraadet lod det gaa til Kommune-Afstemning, om der til denne Bane skulde ydes et Tilskud paa 70,000 Kr., og paa et Sognemøde, hvor der var ca. 300 Beboere til Stede, stemte kun 5 imod. Nogle faa Beboere kunde paaregne Salg af Byggegrunde, men langt den overvejende Del, mindst de 95 pCt., kunde kun vente den Fordel af Banen, som bliver enhver Bedrift, væsentlig Landbrugsbedrift, til Gode, og denne forøgede Skattebyrde paatage de sig ikke, med mindre de antage, at der kommer en Værdistigning paa deres Ejendomme.

Anderledes stiller det sig med de Salg af Grunde, der som Regel følger med Anlægget af en Jernbane omkring Stationerne.

Omkring de første Stationer i Nærheden af den By, hvorfra Banen udgaar, opstaar sjelden Spekulation i Grunde, medmindre Stedet egner sig særlig til Villabebyggelse. Det er dog sikkert her i Jylland kun i ringe Omfang, at saadan Udparcellering finder Sted.

Kommer man derimod længere bort fra Byen, opstaar der omkring Stationerne i Løbet af kortere eller længere Tid større eller mindre Stationsbyer, og her stiger Grundene ofte meget betydeligt. Lægges Stationen i umiddelbar Nærhed af en allerede eksisterende Handelsplads, er det vanskeligere at konstatere Stigningen.

De bestaaende Købmænd og Haandværkere bibeholde deres gamle Forretninger, og kun nogle enkelte nye Forretninger dukke straks op i Stationens umiddelbare Nærhed, men at der som Regel finder Stigning Sted i de gamle Ejendommers Værdi, ved at Byen bliver Stationsby, er sikkert udenfor al Tvivl. Lægges Stationen